

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

BAĞIMLILIK ve AİLE

Öğr. Gör. Yasemin İbiş

Bağımlılıkta Aile Etkisi

- Risk Faktörü olarak aile
- Koruyucu faktör olarak aile

Aile, çocukların sosyalleşmesi, hayatta kalması, korunması ve gelişimi için temel bir kurumdur

- **Aile üyeleri arasındaki sevgisizlik ve ilgisizlik, çocukluk döneminde deneyimlenen stresli aile ortamı ve aile içi şiddet ve istismar deneyimleri bağımlılığa giden yolda aile açısından önemli riskleri temsil etmektedir.**

Ailedeki yapısal sorunlar, maddi ve manevi değerlerdeki zayıflamalar ve bozuk iletişim tarzları bağımlılıklarda önemli bir yer tutmaktadır.

Madde kullanan gençlerin büyük bölümünün sevgiden yoksun, huzursuz ve zorbalığın hüküm sürdüğü aile ortamında yetiştikleri saptanmıştır.

**Güven ortamında
sağlıklı bağlanmayı
gerçekleştirememiş
bir çocuğun
güvensiz-sağlıksız
bağlanmaya
meyletmesi
doğaldır.**

Aile içinde istediği değeri bulamayan, duygusal ihtiyaçları karşılanamayan gençler bu ihtiyaçlarını aile dışı ortamlarda aramaya yönelmektedirler.

Çözüm olarak alkol veya madde kullanımı bir seçenek olarak algılanmaktadır

- **Madde bağımlılığı ve aile ilişkisini araştıran çalışmaların bir kısmı aile içinde uygulanan disiplin veya kontrol yöntemlerine odaklanmıştır.**
- **Bazı çalışmalarda madde kullanan ergenlerin serbest aile ortamında yetiştiği, fazla kontrol uygulanmadığı,**
- **Bazı çalışmalarda ise aşırı disiplin ve kontrol uygulandığı, madde kötüye kullanımı olan ergenlerin anne babalarını aşırı kontrol edici, baskıcı, müdahale edici bulduğu ve kendilerini özerklikten yoksun hissettikleri belirtilmektedir.**

- İzin verici/ihmalkâr veya otoriter tutum sergileyen ebeveynlerin çocuklarının demokratik ebeveynlere göre daha fazla madde kullanımı davranışları rapor ettikleri görülmektedir.

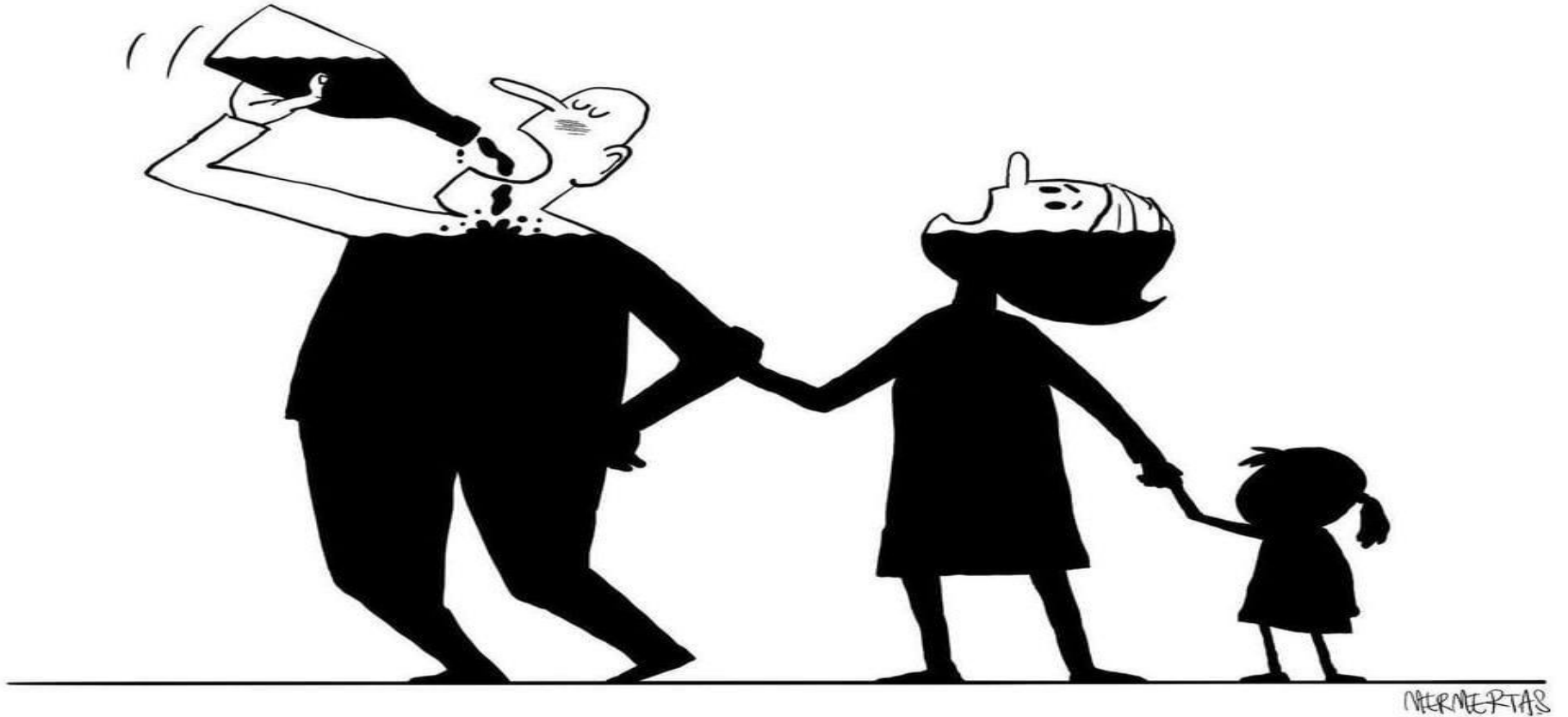

- **Demokratik tarza sahip ebeveynlerin çocuklarını madde bağımlılığından korumada daha başarılı oldukları, demokratik ailede yetişen ergenlerin aile değerlerini daha iyi içselleştirdikleri ve dolayısıyla özellikle madde bağımlılığı gibi problem davranışlar açısından akran etkisine daha az açık oldukları belirtilmektedir.**

- Çocukların kişilik yapılarının şekil almasında, aile içerisinde görülen ve yaşananlar büyük rol oynamaktadır.

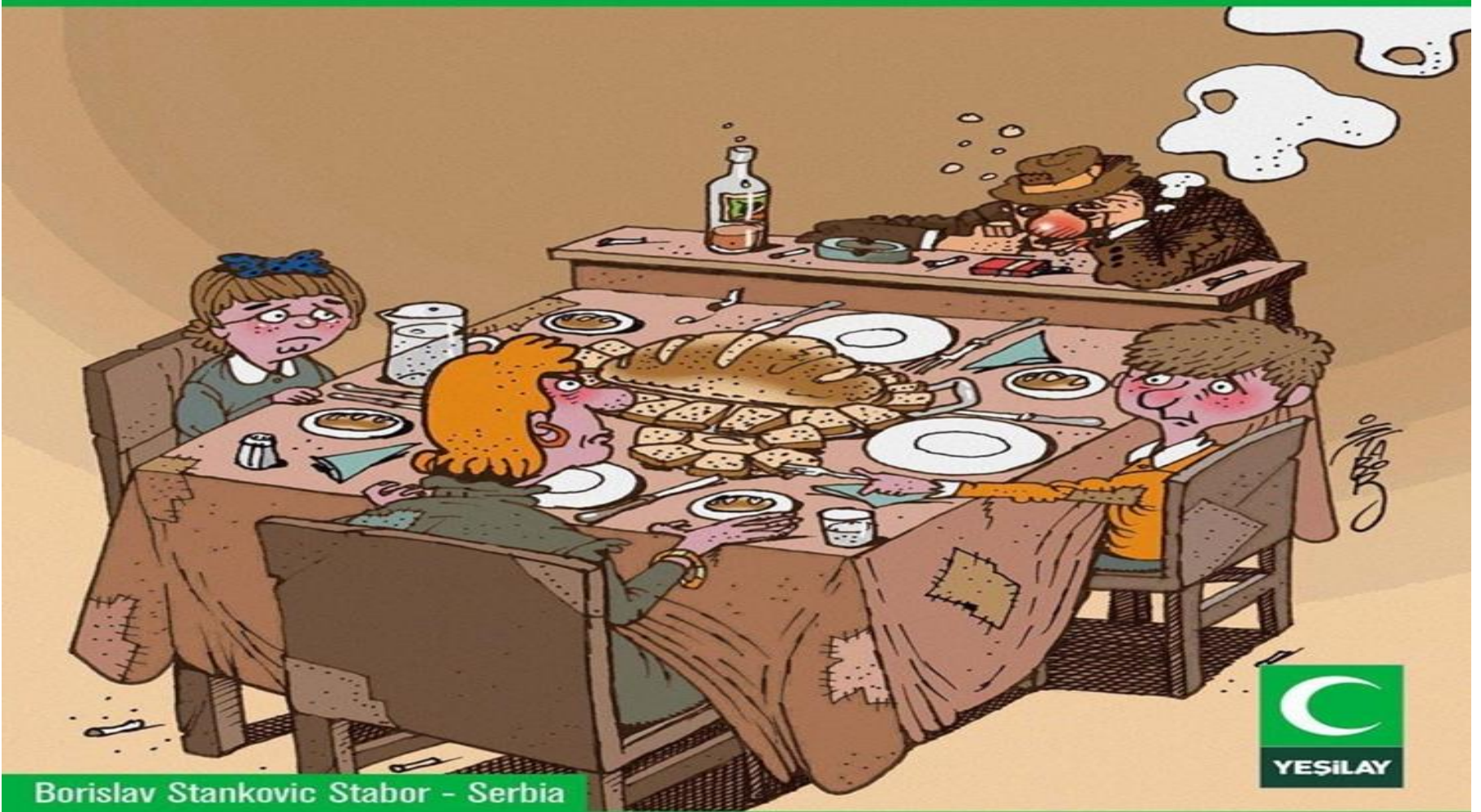
Ailenin maddelere karşı olan tutumu bireyin davranışlarını belirlemede çok etkin olmaktadır.

- Çocukların beden ve ruh sağlığının korunması konusunda ebeveynlerin bilinçli hareket etmeleri büyük önem taşımaktadır.

Çocuk ebeveynlerini modelleyerek büyür.

Borislav Stankovic Stabor - Serbia

Çocuk ebeveynlerini modelleyerek büyür.

Sigarayı reddet, hayatın güzelliklerini keşfet!

- Literatürde bağımlı bireylerin %41.20'sinin annesinin bağımlılık öyküsü bulunduğu, %14.80'inin ailesinde ise böyle bir öykünün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre dünyada her yıl **65 bin çocuk**, pasif içiciliğe maruz kalmanın neden olduğu solunum yolu rahatsızlıkları sonucu yaşamını yitiriyor.

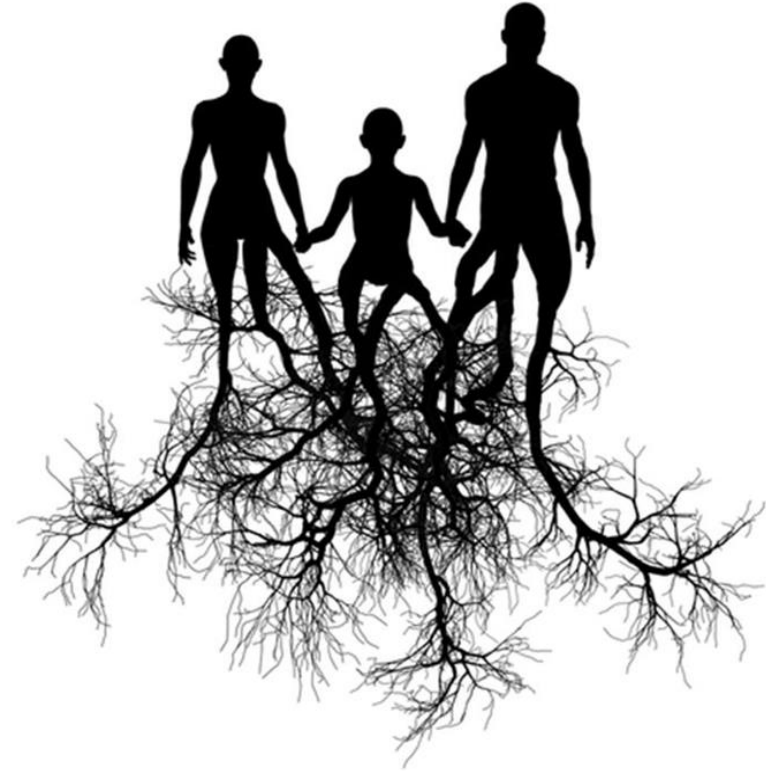

- Bireyleri sağlıklı yaşama yönlendirmek bağımlılıkların önlenmesinde önemli bir yere sahiptir.

**Çocuğun gelişiminde,
anne-baba tutumunun
besleyici, destekleyici,
denetleyici öğeleri ve
niteliği gencin ve daha
sonra erişkinin
davranışının alacağı yönün
belirlenmesinde önemli bir
güç oluşturmaktadır.**

- Ebeveynler ergenlik döneminde çocuklarının yanında olduklarını hissettirmeli, özgüvenlerini pekiştirecek davranışlarda bulunmalı, örnek olmalı, sevgi, saygı, ilgi ve destek göstermelidirler.

Ergenlik döneminde ebeveynlerle sağlıklı iletişim kurmak kendilik kavramı için çok önemlidir.

- Her yönden sağlıklı yetişmiş bir çocuk, gelecekte yaratıcı, üretici, çok yönlü düşünebilen, bilimsel problem çözme gücü yüksek, etkili iletişim kurabilen kendisi ve çevresiyle barış içinde yaşayabilen, gizil güçlerini en etkili bir biçimde kullanabilen, kendisini gerçekleştirmiş mutlu bir yetişkin, hak ve sorumluluklarını bilen nitelikli bir vatandaş olacaktır.

**Bağımlılıkların en büyük nedeni sevgisizlik,
en büyük ilacı da sevgidir.**

Güçlü Aile Bağları Bağımlılığı Önler

Kaynaklar

- Bircan, S., & Erden, G. (2011). Madde bağımlılığı: aile ile ilgili olası risk faktörleri, algılanan ebeveyn kabul-reddi ve çocuk yetiştirme stilleri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 18 (3)
- Duyan, V., & Gövebakan, R. (2021). *Madde Bağımlılığı ve Aile*. Yeni İnsan Yayınevi
- Erdim, L. (2019). Alkolizmin aile ve çocuk üzerine etkisi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(1), 193-200.
- Yaman, Ö. M.(2020). *Türkiye’de Gençlik ve Bağımlılık*.
- <https://www.yesilay.org.tr/tr/>